

Edukacja dla Bezpieczeństwa

Wydawnictwo Nowa Era

Wymagania programowe na poszczególne oceny

1. Alarmowanie i ewakuacja

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - definiuje i rozpoznaje rodzaje alarmów oraz sygnałów alarmowych - charakteryzuje zasady zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu - wymienia podstawowe środki alarmowe	Uczeń: - opisuje kluczowe elementy szkolnej instrukcji ewakuacji: - sygnały - drogi ewakuacji, wyjścia ewakuacyjne - miejsce zbiórki ewakuowanej ludności - zasady zachowania się uczniów podczas ewakuacji ze szkoły (internatu)	Uczeń: - omawia zasady postępowania po ogłoszeniu alarmu - omawia zasady postępowania po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego	Uczeń: - charakteryzuje stopnie ewakuacji - omawia zasady postępowania po opublikowaniu komunikatu ostrzegawczego	Uczeń: redaguje treść komunikatu ostrzegawczego o zbliżającym się (wybrany) zagrożeniu dla miejscowości, w której mieszka

I. Podstawy pierwszej pomocy

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: podaje definicję i wymienia cele oraz zadania pierwszej pomocy	Uczeń: opisuje rolę układów: oddychania, krążenia i nerwowego dla prawidłowego	Uczeń: wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krążenia i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych	Uczeń: potrafi zainstalować w telefonie komórkowym dostępny w miejscu zamieszkania system	Uczeń: należy do społecznych podmiotów współpracujących z systemami Państwowego Ratownictwa Medycznego lub

- wymienia działania wchodzące w zakres pierwszej pomocy - potrafi rozpoznać osobę w stanie zagrożenia życia - opisuje wyposażenie apteczki pierwszej pomocy; wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce, np. domowej, samochodowej - opisuje zasady bezpiecznego postępowania w miejscu zdarzenia - prawidłowo wzywa pomoc - opisuje zasady postępowania z osobą nieprzytomną - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej - opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn - omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego - wymienia objawy związane z najczęstszymi obrażeniami narządu ruchu - opisuje metody udzielania pierwszej pomocy w urazach kończyn - omawia zasady postępowania z	- funkcjonowania organizmu - podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym i wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach - omawia zasady postępowanie w przypadku omdlenia - wykonuje podstawowe czynności resuscytacji krążeniowo-oddechowej - wykonuje podstawowe czynności pierwszej pomocy w zadławieniu - przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny oraz opatrunek uciskowy - omawia i stosuje zasady unieruchamiania złamań kości długich i stawów (zasada Potta) - wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach - opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs) - wymienia typowe objawy wstrząsu krwotocznego - bezpiecznie odwraca poszkodowanego z brzucha na plecy - układa poszkodowanego w	- funkcji życiowych - opisuje następstwa zaburzeń czynności tych układów - przeprowadza wywiad ratowniczy SAMPLE - opisuje podstawowe sposoby transportu poszkodowanych z miejsc niebezpiecznych - wymienia najczęstsze przyczyny utraty przytomności - proponuje działania samopomocowe po zaobserwowaniu objawów zwiastujących omdlenie - opisuje znaczenie liter stanowiących skrót nazwy schematu oceny stanu poszkodowanego „A-B-C” - wymienia typowe objawy zwiastujące, poprzedzające omdlenie - wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia - zakłada opatrunek uciskowy na rany w obrębie głowy i tułowia, na szyi, w pachwinie i pod pachą - wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci - prawidłowo szacuje powierzchnię oparzeń - wyjaśnia cel doraźnego unieruchomienia kończyny (ograniczenie ruchu, zmniejszenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu,	- ostrzegania o lokalnych zagrożeniach - wymienia i opisuje poszczególne ogniwa łańcucha przeżycia - omawia znaczenie pojęcia „złota godzina” - opisuje sytuacje, w jakich można prowadzić resuscytację z wyłącznym uciskaniem klatki piersiowej - opisuje algorytm podstawowych czynności resuscytacyjnych u niemowląt i dzieci - praktycznie wykorzystuje w sytuacjach symulowanych automatyczny defibrylator (AED) - proponuje działania zapobiegające zadławieniu w typowych sytuacjach życia codziennego - omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej - prawidłowo stosuje stażę taktyczną - omawia sposób wykonania chwytu Rauteka i wskazuje okoliczności typowe dla jego zastosowania - umiejętnie stosuje schemat diagnostyczny FAST	- Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego - uczestniczył w pozaszkolnych formach rywalizacji w ratownictwie medycznym
---	---	---	---	--

poszkodowanymi, u których podejrzewa się uraz kręgosłupa • rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach • opisuje typowe okoliczności i objawy wystąpienia udaru termicznego oraz udaru słonecznego • omawia metody przenoszenia poszkodowanych z urazem kręgosłupa • proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych • w sytuacjach symulowanych prawidłowo unieruchamia kończynę po urazie w zastanej pozycji; wykorzystuje dostępny sprzęt do unieruchomienia złamanej kończyny • opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku: ○ zawału serca ○ udaru mózgu ○ napadu duszności ○ porażenia prądem ○ ukąszenia lub użądlenia ○ pogryzienia przez zwierzęta ○ napadu padaczkowego ○ hipo- lub	pozycji bezpiecznej/ bocznej - ustalonej	umożliwienie bezpiecznego transportu • opisuje działania ratownicze w przypadku ciała obcego w: oku, uchu, nosie • wymienia główne stany zagrożenia życia lub zdrowia • definiuje NZK , wymienia jego przyczyny i typowe objawy • charakteryzuje zagrożenia płynące ze strony wstrząsu anafilaktycznego (przyczyny, objawy)		
--	---	---	--	--

hiperglikemii				
---------------	--	--	--	--

II. Zagrożenia i działania ratownicze

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - rozpoznaje zagrożenia i ich źródła - wymienia nazwy formacji służb działających na rzecz zwalczania skutków zagrożeń - wymienia główne przyczyny pożarów - opisuje zasady postępowania podczas pożaru - wymienia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas pożaru - wymienia rodzaje i zasady użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej - rozpoznaje znaki ewakuacji - omawia zasady zachowania się w przypadku zdarzeń terrorystycznych (np. w razie wtargnięcia uzbrojonej osoby do szkoły, centrum handlowego) - wymienia najczęstsze zagrożenia przemocą występujące w szkole - wymienia rodzaje znaków substancji toksycznych i miejsca ich eksponowania	Uczeń: - wymienia społeczne podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń - potrafi dobrać odpowiedni rodzaj środka gaśniczego w zależności od rodzaju pożaru (np. płonąca patelnia, płonący komputer) - opisuje sposób użycia podręcznego sprzętu gaśniczego - charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy - przedstawia typowe zagrożenia zdrowia i życia podczas powodzi, pożaru lub innych klęsk żywiołowych - opisuje stosowanie kodu kolorystycznego i manualnego w kontakcie poszkodowanych z zespołem ratowniczym - opisuje zakres i sposób przygotowania się do planowanej ewakuacji - opisuje zasady postępowania podczas powodzi, śnieżycy, zejścia lawiny, wichury/ burzy/ nawałnicy - uzasadnia i proponuje skuteczne sposoby zapobiegania panice	Uczeń: - charakteryzuje działalność społecznych podmiotów ratowniczych, w tym: Ochotniczej Straży Pożarnej, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego - wyjaśnia zadania tych służb - omawia zasady profilaktyki pożarowej - opisuje sposoby gaszenia najczęściej występujących pożarów (w zarodku) - wyjaśnia znaczenie pojęcia cyberprzemocy - opisuje procedury postępowania w przypadku jej wystąpienia - wymienia najczęstsze zagrożenia dla cyberbezpieczeństwa - podaje przykłady najczęściej występujących okoliczności znalezienia niewypałów i niewybuchów - rozpoznaje znaki substancji toksycznych na pojazdach i budowlach - wyjaśnia zasady zaopatrzenia ludności ewakuowanej w wodę i żywność - opisuje skład di przeznaczenie	Uczeń: - opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji - omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych - wskazuje niewłaściwe zachowania dotyczące cyberprzemocy i proponuje właściwą na nie reakcję - proponuje działania podnoszące bezpieczeństwo w sieci	Uczeń: - należy do młodzieżowych struktur OSP, WOPR lub innych formacji ratowniczych - jest uczniem tzw. klas mundurowych - uczestniczył w pozaszkolnych formach rywalizacji z zakresu obrony cywilnej, ochrony p.poż. lub zarządzania kryzysowego

- wymienia przykładowe materiały, jakie można wykorzystywać jako zastępcze środki ochrony dróg oddechowych i skóry - wymienia sposoby zabezpieczenia żywności i wody przed skażeniami - wyjaśnia znaczenie pojęć: odkażanie, dezaktywacja, dezynfekcja, deratyzacja - wyjaśnia, na czym polegają zabiegi specjalne i sanitarne - opisuje obowiązki pieszego i kierowcy podczas przejazdu pojazdu uprzywilejowanego		IPP i IPR przedstawia sposoby zachowania się w przypadku katastrofy przemysłowej lub budowlanej		
--	--	--	--	--

III. System obrony państwa

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - wymienia i charakteryzuje dziedziny bezpieczeństwa państwa - opisuje istotę oraz wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi - wymienia główne zagrożenia dla współczesnego bezpieczeństwa - wymienia rodzaje sił	Uczeń: - wymienia obronne powinności obywateli RP - omawia zadania, strukturę oraz podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP - podaje przykłady zarządzeń, jakie mogą wydać władze w związku z kryzysem - wymienia i uzasadnia geopolityczne, militarne i gospodarcze aspekty bezpieczeństwa państwa - charakteryzuje rodzaje sił zbrojnych RP	Uczeń: - identyfikuje wyzwania dla bezpieczeństwa indywidualnego i zbiorowego, kategoryzuje je, przypisuje im właściwe znaczenie w kontekście bezpieczeństwa lokalnego i całego państwa - wymienia rodzaje świadczeń obywateli na rzecz obronności - wymienia elementy składowe systemu bezpieczeństwa państwa, jego poszczególne instytucje, charakter związków między nimi - wymienia i charakteryzuje konstytucyjne stany nadzwyczajne w	Uczeń: - wyjaśnia znaczenie pojęcia siatki bezpieczeństwa i infrastruktury krytycznej - wymienia zadania i kompetencje władz państwowych oraz samorządowych w zakresie obronności - wyjaśnia podstawowe zasady międzynarodowego prawa humanitarnego - opisuje wybrane zwyczaje wojenne	Uczeń: - jest aktywnym członkiem organizacji skautowych lub proobronnych - jest członkiem grup rekonstrukcyjnych, klubów historyczno-kolekcjonerskich itp. - doskonali się w wybranej dyscyplinie (sporcie) przydatnej w zakresie obronności kraju (sporty walki, strzelectwo, lekkoatletyka, biegi na orientację, jeździectwo, sporty motorowe i motorowodne, pływanie, nurkowanie, spadochroniarstwo, survival, bushcraft itp.)

- zbrojnych RP - wymienia nazwy formacji służb mundurowych (w tym obrony terytorialnej) zapewniających bezpieczeństwo państwa; wyjaśnia zadania tych służb - rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia Sił Zbrojnych RP - rozpoznaje podstawowe typy uzbrojenia	identyfikuje obiekty opatrzone międzynarodowymi znakami ochrony zabytków oraz znakiem specjalnym dla budowli zawierających niebezpieczne siły	RP wymienia zadania obrony cywilnej		
--	---	---	--	--

IV. Edukacja obronna

Ocena				
dopuszczająca [1]	dostateczna [1 + 2]	dobra [1 + 2 + 3]	bardzo dobra [1 + 2 + 3 + 4]	celująca [1 + 2 + 3 + 4+5]
Uczeń: - wyjaśnia „zasadę trójki” - wyjaśnia znaczenie zasady: „uciekaj, kryj się, walcz” - podaje przykłady pozyskania żywności w terenie - wymienia przykłady broni strzeleckiej - omawia znaczenie zasady BLOS - wymienia materiały i środki służące do czyszczenia broni - omawia zasady bezpieczeństwa przy rozkładaniu i czyszczeniu broni	Uczeń: - wymienia objawy odwodnienia i niedożywienia - wymienia objawy niedoboru snu - charakteryzuje sposoby postępowania w sytuacji kryzysowej - proponuje skład indywidualnego zestawu EDC - wylicza podstawowe przedmioty przeznaczone do skompletowania własnego plecaka ucieczkowego - proponuje sposoby pozyskania wody w terenie - omawia zasady zachowania się na strzelnicy - prawidłowo przyjmuje podstawowe pozycje strzeleckie: stojąc, klęcząc, leżąc	Uczeń: - proponuje działania zapobiegające rozwojowi paniki - wylicza podstawowe wskazówki ułatwiające przetrwanie w przygodnym terenie - proponuje techniczno-konstrukcyjne rozwiązanie w celu zbudowania schronienia w przygodnym terenie	Uczeń: - proponuje pozyskanie odpowiednich materiałów do stworzenia tzw. „hubki” (rozpałki) do ogniska - proponuje pozyskanie odpowiedniego materiału do ogniska w terenie przygodnym – uzasadnia wybór - wymienia podstawowe błędy popełniane przez strzelców - koryguje błędy w swoim celowaniu - uzyskuje wysokie wyniki w strzelaniu praktycznym (min. 75%)	Uczeń: - wymienia główne przyczyny wypadków podczas strzelania - uzyskuje powtarzalność wysokich wyników w strzelaniu praktycznym - zna warunki uzyskania pozwolenia na indywidualne posiadanie broni w Polsce

Sprawdzanie osiągnięć ucznia poprzez następujące narzędzia oceniania:

1. **Formy ustne:**

- odpowiedzi

2. **Formy pisemne:**

- sprawdziany
- testy
- kartkówki
- referaty
- opracowanie algorytmów zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu

3. **Formy praktyczne:**

- symulacja urazów, pozoracja ran i wypadku (indywidualna i zespołowa)
- ćwiczenia praktyczne w zakresie udzielania pierwszej pomocy (indywidualne i zespołowe)
- przygotowanie i przeprowadzenie fragmentu lekcji
- praca w grupie
- pełnienie roli dyżurnego w klasie
- udział w konkursach, zawodach drużyn sanitarnych lub olimpiadzie jest jedną z form sprawdzianu wiedzy i umiejętności ucznia

Kryteria oceniania prac pisemnych

Test - sprawdzian - kartkówka

100 - 95% pkt - celujący

94%- 90% pkt - bardzo dobry

75%- 89% pkt – dobry

55%- 74% pkt – dostateczny

40%- 54% pkt- dopuszczający

Poniżej 40% pkt – niedostateczny

Zeszyt przedmiotowy (zeszyt ćwiczeń)

Oceniając zeszyt przedmiotowy, biorę pod uwagę jego posiadanie oraz systematyczność i rzetelność prowadzenia notatek.

Sprawdzian pisemny(test)

Sprawdzian informuje o nabytych przez ucznia wiadomościach i umiejętnościach z materiału objętego sprawdzianem oraz umiejętnościach łączenia prostych faktów i wyciągania wniosków. Jest on zapowiedziany tydzień wcześniej, a oceniony w ciągu dwóch tygodni.

Kartkówka

Obejmuje materiał z trzech ostatnich lekcji, może być niezapowiedziana, jest oceniona w ciągu tygodnia; sprawdza stopień zrozumienia i opanowania materiału oraz systematyczność pracy ucznia. Największe znaczenie dla oceny pracy ucznia ma merytoryczna poprawność odpowiedzi.

Wypowiedź ustna

Stwarza ona możliwość uzyskania informacji zwrotnej, dotyczącej aktualnego stanu wiedzy i umiejętności ucznia w zakresie: prezentowania wyników pracy indywidualnej bądź grupowej, prezentowania wypowiedzi i posługiwania się językiem przedmiotu, stosowania odpowiedniej argumentacji podczas dyskusji.

Rozwiązywanie problemów

Sposób oceniania zawsze jednak zależy od rodzaju problemu i charakteru zadania, jakie uczniowie mają wykonać. Biorę pod uwagę m.in. to, czy uczeń trafnie definiuje problem, czy posługuje się sprawnie językiem przedmiotu, czy rozwiązanie jest realistyczne, spójne i adekwatne do problemu, a także czy uwzględnia zależności łączące różne elementy danej sytuacji oraz interesy jej uczestników.

Każdorazowo określám jasno swoje wymagania co do formy i treści, a także sposobu wykonania zadania przez ucznia. Podaję również kryteria oceniania, które będą pomocne w pracy nad rozwiązywaniem problemów, a także sprawią, że praca ucznia będzie znacznie łatwiejsza. Kryteria oceny są każdorazowo dostosowywać do konkretnego zadania.

Na zajęcia z pierwszej pomocy uczeń posiada, dobrze wyposażoną w środki opatrunkowe apteczkę pierwszej pomocy.

Oceniana jest również kreatywność i przedsiębiorczość ucznia podczas całego roku szkolnego.

Uwaga

Uczeń ma prawo poprawić ocenę (z odpowiedzi, kartkówki, testu, itp.) w ciągu dwóch tygodni od jej otrzymania.

Zabrania się w czasie lekcji korzystania z telefonów komórkowych i innych wszelkich urządzeń elektronicznych.